

[Kristian Kristensen.]

digheder betale eller forrente jordens værdi; derved kan intet ændres, og derved skal intet ændres. Men vi må kunne sikre os, at renten af værdierne går det rigtige sted hen, og det vil efter vor formening sige til vore fælles kasser, til statens og kommunernes kasser, til nedbringelse af skatter på arbejde og forbrug. I samme grad som det ikke sker, går jordrenten i private lommer, idet jordrenten altid skal svares. Der er ikke en af de unge, som står og skal etablere sig, der blot kan drømme om at erhverve sig jord uden at måtte betale den og svare jordrenten enten til det offentlige eller til private og i sidste tilfælde med det resultat, at så skal man først svare jordrenten og bagefter skatterne i uafkortet form til det offentlige, og så bliver jordrenten, så længe den betales og i samme grad som den betales til privatkapital, til øgede byrder og, som der blev sagt i åbningstalen ved dette folketingsårs begyndelse, til stigende produktionsomkostninger. Derfor hilser retsforbundet med glæde, at der nu af regeringen fremsættes forslag tagende sigte på at bringe mere orden og rimelighed ind på dette felt.

Når jeg ser på det foreliggende lovforslag, forekommer det mig, at man ligesom angriber problemet bagfra, hvilket i øvrigt ikke gør noget, bare man når frem til et godt og hensigtsmæssigt resultat. Det sikres nu gennem lovforslaget, at man i fremtiden kan pålægge den nye byjord, altså fremtidens byjord, afgifter, så vidt jeg forstår praktisk taget ned til landbrugsjordværdien, og det helt ejendommelige vil jo være, om man derved bringer det, der nu med fuld ret kaldes den dyre jord, vi bygger på, ned på sådanne priser, at den i fremtiden kan købes til bebyggelse til praktisk taget landbrugsjordsværdi; det var det, vi skulle nå frem til. . . . (Sønderup: Ja, det vil være længe!) . . . Det kommer an på, hvem der fortsat har magten i det høje ting. . . . (Sønderup: Ja!) . . .

Formanden: Jeg henstiller, at der ikke afbrydes.

Kristian Kristensen: Det er jo sådan, at der er store gevinster ved salg af overgangsjord, enten så overgangsjorden er på græn-

sen mellem by og land, eller det er klitten derude, der hidtil kun har haft en værdi af en brøkdæl af en øre pr. m² og nu kan sælges til flere kroner pr. m²; så længe det er således, at salg af denne overgangsjord vil indbringe store fortjenester til nogle, må det give store byrder til andre. Det vil sige, at det er sælgeren, der indkasserer fortjenesten, det er køberen, der snydes; han må, som man siger, betale to gange, først til sælgeren og dernæst til samfundet. Det kan jo ikke nægtes, at der hidtil har været for meget af det, at grundstigningsskylden er kommet som en ekstra øretæve til køberen. Nu må der endelig ikke ske det, at denne øretæve i fremtiden blot falder med større vægt. Derfor må denne lovgivning efter min mening nødvendigvis følges op af en hensigtsmæssig administration og af en vurderingspraksis, der gør ejeren af sådan overgangsjord til en mere villig sælger end hidtil. Endvidere må vi nu sikre os, at befolkningen bliver klar over den lovgivning, vi her gennemfører, og det, der tilsigtes med den, så at ingen mere handler i blinde.

Når jeg ser på lovforslagets enkelte punkter, er det første, der falder mig i øjnene, tilføjelsen til lovens § 2, stk. 2, hvorefter ejendomme, der har været genstand for salg til en pris, der ligger mere end 50 pct. over den ansatte ejendomsværdi, skal omvurderes. I den gældende lovs § 2 tales der om jord, der af en eller anden ydre årsag får en ny værdi og derfor skal omvurderes; men i forbindelse med handel forekommer det mig at være meget afgørende, om denne omvurdering finder sted før eller efter handelen. Jeg skal indrømme, at denne bestemmelse, som den er udformet i forslaget, giver mig omtrent samme fornemmelse, som man får, når man kommer ud på peronen og ser toget køre. Så er der pludselig god tid. Det forekommer mig, at når der først er sket en handel, hvorved en køber har betalt den skete grundværdistigning, haster det ikke så farlig meget med en omvurdering. Jeg er ikke klar over, om det er juridiske eller det er rent praktiske administrative forhold, der, om jeg så må sige, er i vejen for, at man kan være på pletten til tiden. Det afgørende, når man skal med toget, er, om man er der de få sekunder, før det går.

I øvrigt foreslås det i lovforslaget, at